

חלוקת חשמל ואנרגיה - שנת 2015

פברואר 2015
חוזר מקצועי מספר 14/15

תחום האנרגיה, במדינת ישראל בכלל ובתנועה הקיבוצית בפרט, נמצא בהתפתחות מתמדת, ועובר בתקופה האחרונה שינויים מרחיקי לכת, היוצרים הזדמנויות מחד, אולם מאידך מחייבים הערכות נכונה ומתוכננת מראש.

להלן נסקור את העדכונים האחרונים בתחומי חברות חלוקת חשמל וסוגיות האנרגיה השונות, הצפויות להשפיע על המגזר הקיבוצי בשנת 2015.

• חברות לחלוקה והספקה של חשמל

עד היום נכנסו 141 קיבוצים ל"מתווה להסדרת פעילותם החוקית של מחלקי חשמל היסטוריים". כ-60 קיבוצים כבר הקימו והחלו להפעיל חברה לחלוקה והספקת חשמל בשטחם.

כיום, האתגרים העומדים בפני חברות החלוקה הינם הפעלה יעילה של תחום החשמל בקיבוץ, הכנת תכנית השקעות והכנת תכנית עסקית ודוח מקורות ושימושים של חברת החלוקה למספר שנים.

סוגיות מס - רכישת חשמל מוזל מיצרני חשמל פרטיים (יח"פ), שינוי מבנה תעריפי החשמל בפברואר 2015 ופרויקטים סולאריים, משנים את רווחיות חברת החלוקה ומחייבים בחינה מחודשת של היבטי המס בחברה.

הגולציה - חברה לחלוקת חשמל מוגדרת בחוק החשמל כ"ספק שירות חיוני" (סש"ח), וככזה היא כפופה לחוק החשמל ותקנותיו וכן לספר אמות המידה שמפרסמת רשות החשמל.

לאחרונה החלה רשות החשמל לבדוק את התנהלות חברות חלוקת החשמל, בעיקר בנושא ההתנהלות בפרויקטים סולאריים, ועל כן מוצע לכל מנהל חברת חלוקה לעשות בדיקה מחודשת, לגבי עמידתו בדרישות אמות המידה והתקנות.

לקיבוצים, שכבר מפעילים חברת חלוקה בשטחם - מומלץ לבצע ניתוח של פעילות החברה בשנה האחרונה, לצורך מעקב ובקרה של עמידה בתכניות הראשוניות ובתקציב הפעילות.

• חשמל סולארי

בפברואר 2015, נפתחה מכסה של מערכות סולאריות תעריפיות לצריכה עצמית והזרמת עודפים לרשת, בהספק שעד KWP 50, ובתעריף של 47 אגורות לקוט"ש. נכון להיום נראה שהוגשו בקשות לפרויקטים לכל המכסה.

רשות החשמל החלה לבדוק את נהלי העבודה, הבדיקה והאישור של מערכות סולאריות KWP50 בשטחי מחלק חשמל היסטורי. מומלץ להתייעץ עם גורמי מקצוע לפני הקמת המערכות ולא להתבסס רק על המידע שמוסר היזם הסולארי בסוגיה זו.

מונה נטו - בהסדרה זו ישנן עדיין מכסות פנויות בהיקף ניכר עד סוף שנת 2015. בשל ירידת התעריפים בפברואר 2015, והתקשרויות עם יצרני חשמל פרטיים, מומלץ לבחון מחדש את התחשיב הכלכלי לצורך קבלת החלטות.

• רכישת חשמל מחל מיצרנים פרטיים (יח"פ)

ארגון משקי הקיבוצים השלים לא מכבר את המכסה, שהוקצתה למגזר הקיבוצי לרכישת חשמל מחל מ"דליה אנרגיות כוח", בהנחות בשיעורים של 3%-10%, ביחס לעלויות היצור במקטעי פסגה וגבע.

חברת "דוראד", שכבר מפעילה את תחנת הכוח שלה באזור אשקלון, החלה לספק בפועל חשמל מחל לקיבוצים, הן בהסכמים קבועים והן בהסכמים זמניים.

לקיבוצים שלא התקשרו עם אף יצרן פרטי לרכישת חשמל, אנו ממליצים לבחון את האפשרויות העומדות בפניהם כיום ולטפל בנושא זה, כיוון שמדובר בקבלת הנחות במחיר החשמל, ללא צורך בהשקעות או בסיכון כלשהו.

• יצור חשמל מביו גז

בהחלטות הממשלה העוסקות באנרגיה מתחדשת הוקצתה מכסה של 250 MWp לפרויקטים של ביו גז וביו מסה. תעריף ההזנה לרשת של חשמל המיוצר באמצעות ביו גז נקבע על 64 אגורות לקוט"ש. עד היום הוקמו בישראל 3 פרויקטים אזוריים של ייצור חשמל מביו גז הנוצר מזבל בעלי חיים.

לישובים חקלאיים, שהינם יצרני זבל בעלי חיים, אפשרות לבחון הקמת תחנת כוח עצמית לייצור חשמל באמצעות הזבל האורגני בשטחם ומכירת החשמל לרשת בתעריף מובטח וצמוד מדד.

ישנם כיום בשוק מספר יזמים שמציעים את הקמת הפרויקטים בשותפות עם הישוב או בשיטת BOT.

על פי תחשיבים כלכליים, פרויקטים מסוג זה יכולים לספק תשואה טובה, אולם כיוון שתחנות קטנות של ביו גז עדיין לא קמו בישראל, ישנו מרכיב של חוסר ודאות בתחום זה וכדאי לבחון מספר הצעות, תוך השוואת התחשיבים הכלכליים והיכולות של היזמים.

• תחנות כוח מקומיות - קוגנרציה

תחנת כוח בקוגנרציה הינה תחנה המייצרת חשמל באמצעות גז טבעי, ומשתמשת באנרגיה התרמית השירית לחימום או קירור של מים.

תחנת כוח מקומית יכולה להציע לישוב חשמל מחל בשיעור של 10%-12% ביחס למחירי חברת חשמל וכן אנרגיה תרמית בהנחה גדולה ביחס לעלות האלטרנטיבית.

ישנם היום מספר יזמים מובילים הבוחנים פיתוח של פרויקטים מסוג בשטחים של קיבוצים שונים ונחתמו כבר מספר חוזים בתחום, יחד עם זאת עדיין לא הוקמה תחנת כוח מסוג זה בישראל.

בהתקשרות עם יזם לפיתוח פרויקט תחנת כוח יש להביא בחשבון גם את האלטרנטיבות הנוספות כיום ובעתיד לרכישה או לייצור של חשמל פרטי, וכן לבחון את המחויבויות המשפטיות הגלומות בהתקשרות וכן את התחשיבים הכלכליים שמציג היזם, בעיקר במידה והקיבוץ מעוניין להיות שותף בפרויקט.

• גנראטור לייצור עצמי של חשמל

כיום ישנם מספר יזמים וספקים המציעים לקיבוצים לרכוש גנראטור הפועל על גז טבעי, לייצור עצמי של החשמל בשטחם.

על פי חשבונו במחירי הגז הטבעי כיום, ייצור עצמי של חשמל יכול להביא לחיסכון של כ-10% - 20% מתעריפי חברת חשמל, כאשר ההשקעה ברכישת הגנראטור עשויה להיות מוחזרת תוך מספר שנים.

קבלת החלטה לגבי השקעה בגנרטור עצמי צריכה להתבסס על תחשיב כלכלי, שיביא בחשבון את מאפייני צריכת החשמל והאנרגיה התרמית, לכל אורך השנה, וחשוב אופטימיזציה לגבי הספק הגנרטור המיטבי.

המציאות העסקית בשוק האנרגיה הינה דינאמית ומושפעת ממגוון פרמטרים, כגון רגולציה, תעריפי החשמל, טכנולוגיות חדשות ועוד, ועל כן, לפני קבלת החלטות השקעה מומלץ להביא בחשבון את כל המידע העדכני לגבי הפרויקט והסביבה העסקית.

במבט יועצים הוקמה מחלקה ייעודית המתמחה בתחומים השונים של כלכלת אנרגיה, מים ותשתיות, ואנו מציעים כיום את שירותינו לניתוח מיזמי אנרגיה בקיבוצים לרבות, בהתאם לצורך, שילוב של מומחי טכנולוגיה בבדיקה.

במבט נצבר ידע רב בליווי מגוון רחב של עסקאות ובדיקות, לרבות היכרות עם גורמי המקצוע, היזמים וגורמי הרגולציה המעורבים בתחום האנרגיה.

בדבר הבהרות נוספות בנושאי אנרגיה וחלוקת חשמל ניתן לפנות לרו"ח אלון ראובני, בטלפון: 052-4771747 או בדוא"ל alonr@mbtcpa.co.il